

BESTSELLER PRODUCENTKY SERIÁLU KOSTI

KATHY REICHS

TOP
Krimi

PAVÚČIE
KOSTI

PAVÚČIE KOSTI

Kathy Reichs

PAVÚČIE KOSTI

Z angličtiny preložil
Patrik Roľko

slovar

Copyright © 2010 by Temperance Brennan, L. P.
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART,
spol. s r. o., Bratislava 2018
Translation © Patrik Roľko 2018

ISBN 978-80-556-3376-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme, nijakými prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými a ani vo forme fotokópií, nahrávok, ani prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Henrymu Charlesovi Reichsovi
narodenému 20. decembra 2009

„Kým sa nevrátia domov.“

Motto Spoločného veliteľstva evidencie
vojnových zajatcov a nezvestných vojakov

1

Vo vzduchu sa vznášala vôňa slnkom zohriatej kôry a jabloňových púčikov, ktoré sa preberali k životu. Nad hlavou mi vo vánku tancovali milióny drobných lístkov.

Za sadom, kde som stála, sa ťahali polia s čerstvo zoranou čiernou úrodnou pôdou. Na horizonte sa týčilo Adirondacké pohorie, bronzovo-zelené svahy sa oslepujúco jagali v jasnom slnečnom svite.

Deň priezračný ako diamant.

V hlave mi naskočila replika z vojnovej drámy, ktorú som kedysi videla na kanáli s klasickými filmami. Žeby Van Johnson? A záleží na tom? Tomuto májovému popoludniu sedel prívlastok dokonale ako uliaty.

Som dievča z Karolíny, polárna klíma je mi cudzia. Narcisy vo februári. Azalky, driene, veľkonočné sviatky na pláži. Hoci pracujem už veľa rokov aj na severe, po každej dlhej, tmavej a jednotvárnej zime mi krása québeckej jari dokáže vyraziť dych.

Celý svet sa trblietal ako deväťkarátový prsteň.

Z myšlienok ma vytrhol vytrvalý bzukot. Vrátila som sa pohľadom k mŕtvole, čo mi ležala pri nohách. Podľa strážnika québeckej provinčnej polície Andrého Bandaua, ktorý sa v tej chvíli držal od nej čo najďalej, sa dostala na breh okolo poludnia.

Novinky sa šíria rýchlo. Neboli ešte ani tri a okolo tela sa húfne hmýrili muchy, celé bez seba z bohatej hostiny. Alebo sa tak tešili z rozmnožovania. V tom som nikdy nemala jasno.

Napravo odo mňa technik usilovne cvakal fotoaparátom. Vľavo jeho kolega obchádzal so žltou páskou na ohradenie miesta činu úzky pás pobrežia, kde ležalo telo. Na bundách

obidvoch mužov bol nápis *Service de l'identité judiciaire, Division des scènes de crime*. Québecká kriminálka.

Ryan sedel v policajnej dodávke, čo stála niekoľko metrov za mnou, a rozprával sa s mužom v šiltovke. Detektív poručík Andrew Ryan, *Section des crimes contre la personne, Sûreté du Québec*. Znie to parádne. Ale len znie.

V *la belle province* sa zločinmi vo veľkých mestách zaoberá miestna polícia, diery, kde líšky dávajú dobrú noc, má na starosti provinčná. Ryan patrí k tej druhej. Vyšetruje vraždy.

Telo sa našlo v rybníku neďaleko mesta Hemmingford, zhruba sedemdesiat kilometrov južne od Montrealu. Hemmingford. Zapadákov. SQ. Teraz už máte jasnú predstavu.

Prečo však Ryan, detektív z oddelenia vražd, pracuje na prípade, ktorý nespadá pod montrealskú jednotku SQ?

Keďže mŕtvy muž bol zabalený do igelitu a namiesto plutiev mal na nohách priviazaný balvan, miestne oddelenie SQ usúdilo, že nezomrel prirodzenou smrťou. A tak to razom skončilo pri Ryanovi.

A pri mne. Forenznej antropologicke Temperance Brennanovej.

Keďže spolupracujem priamo s *Laboratoire de sciences judiciaires et de médecine légale* v Montreale, skúmam rozložené, mumifikované, zmrzačené, rozštvrtené a kostrové ostatky tiel z celej provincie a pomáham koronerovi s ich identifikáciou a určením príčiny a času smrti.

Mŕtve telo ponorené dlhšie v akejkoľvek tekutine vždy výrazne zmení svoj pôvodný tvar, takže keď Ryana informovali o náleze utopenca, privolať ma na miesto činu.

Videla som cez predné okno auta, ako Ryanov spoločník vzrušene gestikuluje. Mohol mať zhruba päťdesiat a ovisnutá tvár so sivým strniskom prezrádzala, že si rád uhne. Červené a čierne písmená na šiltovke oznamovali: *Milujem Kanadu*. Namiesto zvyčajného srdiečka tam bol javorový list.

Ryan prikývol a zapísal si čosi do malého zápisníka.

Vrátila som sa k mŕtvole a pokračovala som vo svojich poznámkach.

Telo ležiace na chrbte bolo zabalené do priehľadnej igelitovej fólie, vytrčala z nej iba dolná časť ľavej nohy. Pod

bradou a okolo ľavého lýtku bola stiahnutá široká inštalátorská páska.

Na odhalenej nohe bola nastoknutá ťažká motorkárska čižma. Nad jej okrajom bolo vidieť asi päťcentimetrový pás kože farby ovsenej kaše.

Okolo čižmy, približne v polovici šnúrovania, bolo omotané žlté polypropylénové lano. Jeho druhý koniec bol pripnutý ku kameňu prepracovaným systémom uzlov.

Hlava obete bola obalená zvlášť, zjavne v plastovej nákupnej taške. Na jednej strane z nej trčala čierna hadička prichytená lepiacou páskou. Ďalšia izolopa ju pridržala pod krkom a na mieste, kadiaľ hadička vychádzala von.

Čo je to, doparoma?

Keď som si čupla, bzukot výrazne zosilnel. Lesklé zeleňé rakety mi narážali do tváre aj vlasov.

Takto zblízka bol pach rozkladu jednoznačný. Vzhľadom na to, ako starostlivo bola obeť zabalená, mi to však nesešlo.

Prudkým mávnutím som odohnala roj zástupcov radu dvojkrídlorcov a posunula som sa, aby som lepšie videla na druhú stranu tela.

V oblasti pravého stehna pulzovala tmavá hmota. Odohnala som ďalšiu dotieravú letku.

A razom ma zaplavila zlosť.

Igelit v spodnej časti na pravej strane niekto nedávno prerezal. Muchy medzi sebou bojovali o najlepšie miesta na zápästí, odkiaľ sa hnali vyššie, až mi zmizli z dohľadu.

Došľaka!

Potlačila som nával zlosti a pozrela na hlavu.

V záhyboch igelitových vrstiev pokrývajúcich temeno hlavy a zátylok sa už stihli usadiť riasy. Ďalšia slizká hmota sa vytvorila na jednej strane čudesnej hadičky.

Pod priehľadným igelitovým plášťom som rozoznávala nejasné kontúry. Bradu. Hranu očnice. Nos zahnutý nabok. Spuchnutá bezfarebná tvár naznačovala, že vizuálna identifikácia neprichádza do úvahy.

Narovnala som sa a pozrela na rybník.

Pri brehu kotvil malý hliníkový čln so závesným motorom s výkonom troch konských síl. Vzadu na podlahe stála prenosná chladnička na pivo, debna s náradím a rybársky prút.

Vedľa člna ležalo na pravom boku vytiahnuté na breh červené kanoe. Pod okrajníkom sa skvel biely nápis NAVIGÁTOR.

Od lavičky v strede kanoe sa ťahalo polypropylénové lano až ku kameňu na brehu. Všimla som si, že uzly na kameni sa nápadne podobajú tým, čo pridŕžali závažie na členku obeť.

V kanoe ležalo pádlo. Pod sedadlom na korme sa povaloval lodný vak. Vedľa neho bol zastrčený nôž a zvitok izolepy.

K bzukotu múch, pobežovaniu technikov a cvakaniu spúšte sa pridol hukot motora. Nevšímala som si ho.

Necelých päť metrov odo mňa, na brehu pod nádherne rozkvitnutým stromom, stál zhrdzavený červený moped. Poznávaciú značku v tej diaľke nebolo možné prečítať. Aspoň nie mojím zrakom.

Dve spätné zrkadlá. Stojan. Zvýšená konštrukcia za sedadlom. Tá mašinka mi pripomínala môj vlastný dopravný prostriedok, ktorý som využívala počas prvých semestrov vysokoškolských štúdií. Ten skúter som fakt milovala.

Keď som kráčala od člna k mopedu, všimla som si niekoľko stôp po pneumatikách, čo sa zhodovali so vzorom na kolesách pikapu zaparkovaného pri ceste, a ďalšie, ktoré očividne zodpovedali pneumatikám na mopede. Žiadne odtlačky topánok ani nôh. Žiadne cigaretové ohorky, plechovky, kondómy ani obaly od cukríkov. Nijaké smeti.

Zamierila som nazad popri vode a pritom som pokračovala v zázname svojich pozorovaní. Zvuk motora znel čoraz silnejšie.

Plytký rybník s bahnitým brehom a pokojnou hladinou. Necelé dva metre od brehu jabloňový sad. Desať metrov od brehu štrková cesta vedúca k diaľnici číslo dvestodevätnásť.

Pod kolesami auta zaškrípal štrk. Motor stíchol. Dvere sa otvorili a vzápätí zaplesli. Začula som mužské hlasy. Hovorili po francúzsky.

Miesto činu mi už viac informácií poskytnúť nemohlo, a tak som sa spokojne zvrtila a vybrala sa k autám odstaveným na krajnici. Chcela som sa porozprávať so snaživým strážnikom Bandauom.

K Ryanovmu džípu, modrej dodávke technikov z kriminálky, rybárovmu pikapu a Bandauovmu služobnému

vozu pribudla čierna dodávka. Na boku mala žltý nápis BUREAU DU CORONER.

Poznala som vodiča, bol to pracovník patológie Gilles Pomerleau. Sprevádzal ho môj nový asistent Roch Lauzon.

Pozdravili sme sa a uistila som Pomerleaua s Lauzonom, že už o chvíľu sa budú môcť ujať svojej práce. Odišli sa pozrieť na telo. Ryan sedel stále v policajnom voze s nešťastným rybárom.

Pristúpila som k Bandauovi, štíhlemu mladíkovi, ktorý mohol mať čosi cez dvadsať, so svetlými fúzikmi a bledou pleťou, čo sa očividne neznášala so slnkom. Vlasý mal schované pod čiapkou, no napriek tomu bolo zreteľne vidieť, že plavý porast mu ustupuje z čela v rozsahu, ktorý by mal takého mladého človeka určite znepokojovať.

„Čo je s tým igelitom?“ spýtal sa Bandau po francúzsky a nespúšťal oči z tela za mnou.

„Dobrá otázka.“ Vysvetlenie som však nemala.

„Muž alebo žena?“

„Niekto z tých dvoch určite,“ odvetila som.

Bandau pozrel na mňa, pod tmavými zrkadlovkami určite prekvapene zažmurkal. Netvárila som sa ani trochu nadšene.

„Ak sa nemýlim, na mieste činu ste boli prvý.“

Bandau prikývol, ale z jeho očí schovaných za tmavými sklami som nemohla nič vyčítať.

„Ako to prebiehalo?“

Bandau kývol hlavou smerom k svojmu autu. „Obet našiel miestny obyvateľ, volá sa Gripper. Tvrdí, že bol práve na rybách, keď uvidel kanoe. Doplával na člne k nemu, aby ho prezrel, a čosi sa mu pritom zamotalo do vrtule. Keď pripádloval bližšie, zistil, že je to telo, a zavolať z mobilu políciu. Kým na ňu čakal, vytiahol na breh telo a potom aj kanoe.“

„Dôkladný chlapík.“

„Zdá sa.“

„Dá sa mu veriť?“ spýtala som sa.

Bandau pokrčil plecami. *Ktovie.*

„Čo o ňom viete?“

„Býva s manželkou na Margaret Avenue. Pracuje ako údržbár v národnom parku.“

Hemmingford sa nachádza v regióne Montérégie, len kúsok od kanadsko-amerických hraníc. Je známy svojimi jablkami, javorovým sirupom a atrakciou nazývanou Parc Safari, akousi kombináciou prírodnej rezervácie a zábavného parku.

Keď som začala jazdiť do Québecu, všetky médiá sa vo veľkom venovali príbehu tlupy makakov, ktorej sa podarilo utiecť z tohto parku. Predstavila som si vtedy bandu rozkošných opičiek, ako sa plazia temnou nocou na juh v snahe vyhnúť sa pohraničnej hliadke a riskujú krky kvôli zelenej karte a lepšiemu životu. Tá predstava ma dokáže pobaviť ešte aj po dvadsiatich rokoch.

„Pokračujte,“ vyzvala som Bandaua.

„Volali mi okolo obeda, vyrazil som rovno sem a zaisťtil miesto činu.“

„A odobral odtlačky prstov,“ dodala som ľadovým tónom.

Bandau vycítil môj nesúhlas, rozkročil sa a zastrčil si palec za opasok. „Myslel som, že sa tým urýchlí identifikácia.“

„Rozrezali ste igelit.“

„Mal som rukavice,“ bránil sa. „A nový foťák, takže som nafotil aj detaily a celý súbor odoslal elektronicky.“

„Narušili ste miesto činu.“

„Aké miesto činu? Ten chlap plával v rybníku.“

„Muchy sa vám určite zložia na pivo. Najmä dámy. Zatiaľ čo sa tu rozprávame, kladú vajíčka ako o život.“

„Snažil som sa iba pomôcť.“

„Porušili ste protokol.“

Bandau stisol pery.

„Čo sa stalo s tými odtlačkami?“

„Vzal som odtlačky všetkých piatich prstov. Nieкто na stanici poslal súbor do CPIC a odtiaľ to šlo ďalej do NCIC a vyhľadávacieho systému štátu New York.“

CPIC je skratka pre Kanadský policajný informačný systém, počítačová databáza všetkých informácií súvisiacich s trestnými činmi. NCIC je jeho americký ekvivalent, Národný kriminalistický informačný systém FBI.

„Prečo sa odtlačky posielali aj na juh?“

„Sme v tesnej blízkosti hraníc, jazdí sem veľa Američanov. A ten skúter má newyorskú poznávaciu značku.“

To nebolo zlé, Bandau.

Za chrbtom nám plesli dvere. Obaja sme sa otočili.

Blížil sa k nám Ryan. Gripper, ktorému dožičil krátku pauzu, sa opieral o svoj pikap. Tváril sa rozpačito.

Ryan kývol Bandauovi a pozrel na mňa.

„Tak čo si o tom myslíš?“ spýtal sa.

„Máme tu mŕtveho chlapa.“

„Chlapa?“

„Odhadujem, podľa veľkosti.“

„Ako dlho je mŕtvy?“

„Ťažko povedať. Vzhľadom na vyššie teploty v poslednom týždni a ten priliehavý overal by som tipovala deň alebo dva. Rozklad sa už začal, ale nie je nijako zvlášť dramatický.“ Pozrela som veľavravne na Bandaua. „Čo sa veľmi rýchlo zmení, pretože hmyz dostal zelenú.“

Vysvetlila som Ryanovi, čo urobil Bandau.

„To bola veľká začiatočnícka chyba,“ karhal ho Ryan.

Bandau očervenel ako paprika.

„Takto to ďaleko nedotiahnete, strážnik.“

Ryan sa vrátil ku mne.

„Výpoveď svedka potvrdzuje časové rozpätie dvadsaťštyri až štyridsaťosem hodín. Gripper hovorí, že sem chodí na ryby, keď má v práci voľno, zvyčajne v utorok a vo štvrtok. Prisahá, že predvčerom v rybníku nebolo ani kanoe, ani mŕtvola.“

„Podľa tvaru a stavu rias usudzujem, že telo plávalo s hlavou na hladine alebo tesne pod ňou,“ poznamenala som.

Ryan prisvedčil. „Podľa Gripperu bolo tvárou hore a k čižme bol priviazaný kameň, čo ležal na dne. Rybník je vraj na mieste, kde našiel mŕtvolu, hlboký zhruba dva a pol metra.“

„Kde bolo kanoe?“

„Vedľa tela. Preto sa mu vraj do vrtule zamotalo lano.“

Ryan sa obrátil k Bandauovi. „Zistite, či už prišli nejaké informácie o odtlačkoch.“

„Áno, pane.“

Obaja sme sledovali, ako Bandau beží poklusom k svojmu autu.

„Asi rád pozerá kriminálne seriály,“ poznamenal Ryan.

„Očividne tie nesprávne,“ dodala som.

Ryan pozrel na telo a potom znova na mňa.

„Čo si o tom myslíš?“

„Je to čudné,“ odvetila som.

„Samovražda? Nehoda? Vražda?“

Rozhodila som ruky. *Kto vie.*

Ryan sa usmial. „Preto som ťa sem zavolať.“

„Obet si pravdepodobne nechávala kanoe pri rybníku a jazdila k nemu na mopeď.“

„Odkiaľ?“

„To netuším ani náhodou.“

„Fakt neviem, čo by som si bez teba počal.“

Nad hlavami nám zašvitoril drozd. Ďalší mu odpovedal. Ich veselý rozhovor ostro kontrastoval s ponurou konverzáciou pod nimi.

Zdvihla som hlavu, ale náhlivé ľudské kroky vtáky vyplašili.

„Máme ho.“ Slnéčné okuliare viseli tentoraz Bandauovi na vrecku. „Identifikovali ho v Štátoch. Zhoda v trinástich bodoch.“

Ryanovi vyskočilo obočie azda ešte vyššie než mne.

„Je to John Charles Lowery. Narodený dvadsiateho prvého marca tisícdeväťstopäťdesiat.“

„To nie je zlé, Bandau.“ Tentoraz som ho pochválila nahlas.

„Ale je tu jeden problém.“

Bandauove hlboké vrásky sa ešte väčšmi prehĺbili.

„John Charles Lowery zomrel v šesťdesiatom ôsmom.“

2

„Ako je možné, že nám tu dnes Loweryho vyplavilo, keď to zabalil už pred štyridsiatimi rokmi?“ Ryan vyslovil nahlas otázku, ktorú som si v duchu položila aj sama.

Nenašla som na ňu žiadnu odpoveď.

Viezli sme sa na sever po ceste číslo pätnásť. Koronerova dodávka bola kdesi za nami. Pomerleau s Lauzonom dopravia vodou nasiaknutého pasažiera rovno do márníce, kde bude čakať v chladiacom boxe, až kým ho zajtra ráno nevybalím.

„Databáza sa možno mýli.“

„Zhoda v trinástich bodoch?“ Moja pochybnosť sa mi dokonale preniesla do hlasu.

„Pamätáš sa na toho právnicka v Oregone?“

Brandon Mayfield. FBI si ho na základe odtlačkov prstov spojila s bombovými útokmi na vlaky v Madride. Neskôr sa však ukázalo, že pri porovnávaní došlo k chybe.

„To bola náhoda,“ poznamenala som. „Myslíš, že odobranie odtlačkov priamo na mieste činu bude mať nejakú dohru?“

„Pre nášho šikovného strážnika určite. Hýbal mŕtvym telom, ale zjavne veľa škody nenarobil.“

„Myslel to dobre.“

Ryan iba neveriacky pokrútil hlavou.

Niekoľko ďalších kilometrov vládlo v džípe ticho. Prelomil ho Ryan.

„Ideš domov?“

Prikývla som.

O niekoľko minút sme už prechádzali po Champlainovom moste ponad Rieku svätého Vavrinca. Pod nami sa valil studený temný prúd. V malých záhradkách a trávnikoch

vykúkajúcich medzi obytnými domami a vežiakmi na Île-des-Soeurs pučala zeleň.

Premávka v meste nepresiahla rýchlosť bahna pretekajúceho cez slamku. Džíp sa podchvíľou mykal a poskakoval, ako Ryan nepretržite premiestňoval nohu z plynu na brzdu a späť.

Láskavý? Áno. Vtipný? Rozhodne. Veľkorysý? Jednoznačne. Ale trpezlivý? Ani náhodou. Cestovať s Ryanom bývalo hotové utrpenie.

Pozrela som na hodinky. Päť desať.

Zvyčajne by sa Ryan v tomto čase už dávno pýtal, čo s večerou. A navrhol by nejakú reštauráciu. Dnes to neurobil.

Žeby večera s dcérou? Ide na pivo s kamarátmi? Má rande?

A nie je to jedno?

Stiahla som okienko. Do auta vníkol pach olejovitej vody. Betónu. Výfukových plynov.

Nie. Nie je to jedno.

Mám sa ho na to spýtať?

Na to zabudni! Od rozchodu sme si vybudovali novú dvojrežimovú rovnováhu. Pracovný vzťah – všetko funguje ako predtým. Spoločenský vzťah – na nič sa nepýta, nič nehovor.

Vlastne som to takto nastavila sama. Hoci Lutetia je opäť minulosťou, skutočnosť, že Ryan ma nechal kvôli svojej ex, stále neprebolela.

Keď sa raz človek spáli, je dvojnásobne nedôverčivý.

A navyše je tu Charlie Hunt.

Hlavou sa mi mihol obraz. Charlie na strešnej terase svojej honosnej vily v Charlotte. Škoricová pleť. Smaragdové oči. Vysoký po otcovi, bývalom hráčovi NBA.

Nevyzeral vôbec zle.

Skĺzla som pohľadom na Ryana.

Pieskovohnedé vlasy. Tyrkysové oči. Vysoký a štíhly po otcovi, rodákovi z Nového Škótska.

Ani on nebol na zahodenie.

Aby som bola úprimná, po dlhých rokoch manželstva, oddeleného života po rozchode, období plnom dlhodobšej známosti a po tom, čo ma nezaslúžene odkopli do sta-

rého železa, začínam prichádzať na chuť nemonogamnému režimu.

Okrem dvoch drobných detailov. Ryana som nemala v posteli od nášho rozchodu, ku ktorému došlo minulé leto. A Charlie Hunt do nej zatiaľ ešte nedostal vstupenku.

Tak či onak, bola to po všetkých stránkach dlhá a chladná zima.

Z myšlienok ma vytrhla vyzváňacia melódia Ryanovho mobilu.

Počúvala som, ako niekoľkokrát zopakoval *oui*, potom nasledovalo niekoľko otázok. Pochopila som z nich, že ide o Johna Loweryho.

Len čo Ryan dohovoril, informoval ma: „Bandau požiadaj Američanov o podrobnejšie vysvetlenie. Ukázalo sa, že náš chlapík padol v boji vo Vietname.“

„Ty máš ako vyzváňací tón melódiu zo *Sezamovej ulice*?“

„Slnečný deň, jasná obloha len...“ zanôtil Ryan.

„A doma máš obliečky s motívom veľkého žltého vtáka?“

„*Bien sûr, madame*,“ vyhlásil a potmehúdsky na mňa žmurkol. „Chceš si ich pozrieť?“

„Takže Lowery zahynul vo Vietname?“

„Počula si už o JPAC?“

„Samozrejme. Kedysi som s nimi dokonca spolupracovala. Spojené veliteľstvo evidencie vojnových zajatcov a nezvestných vojakov. Do roku dvetisíctri sa im hovorilo CILHI.“

„Kristepane! To je skoro celá abeceda.“

„Pár písmen je ešte voľných,“ podpichla som ho pobavené.

„Čo keby si ma radšej dostala do obrazu,“ schladil ma Ryan.

„CILHI znamená Centrálné identifikačné laboratórium na Havaji. JPAC vzniklo jeho zlúčením s operačnou skupinou spojenou s evidenčným úradom. Laboratórnej sekcii sa dnes skrátene hovorí CIL. Je to najväčšie laboratórium forenzej antropológie na svete.“

„Lowery cez JPAC neprešiel, ale riešili tam jeho prípad. Aké máš vzťahy s tým labákom?“

„Každú pozitívnu identifikáciu tam musí schváliť kopa ľudí, niektorí sú civilisti a externí spolupracovníci CIL. Roky som patrila medzi nich.“